

Nume de persoane

(în dezbateri aprilie-iulie 2023)

Regulile menționate în acest document se referă la *numele maghiare și de origine maghiară* din țările în care limba oficială/una din limbile oficiale este maghiara ori sunt etnici maghiari care publică cu nume maghiare (Ungaria, Austria, Croația, România, Serbia, Slovacia, Slovenia, Ucraina).

Aceste reguli se bazează pe ultimile documente referitoare la numele de persoane, actualizate după cum urmează:

a) *Principiile Internaționale de Catalogare (ICP)*¹(IFLA, update 2016) și

b) *Names of persons : national usages for entry in catalogues - Hungary* (IFLA, **update 2016**)².

a) Conform “*ICP – Principiile Internaționale de Catalogare*”, secțiunea 5.3.4.1 *Forma numelui de persoane ca punct de acces autorizat* ar trebui să urmeze regula:

“Atunci când un nume al unei persoane este alcătuit din mai multe cuvinte, elementul de intrare (*primul cuvânt al punctului de acces autorizat*) ar trebui să respecte convențiile țării și limbii asociate cel mai adesea cu acea persoană, așa cum se găsește pe manifestările lucrărilor persoanei ori în sursele de referință”.

b) “*Names of persons*” precizează convențiile stabilite de agenția națională de catalogare din fiecare țară, cu scopul de a ajuta alte agenții de catalogare din lume să creeze înregistrări de autoritate. Ca urmare, *Names of persons : national usages for entry in catalogues - Hungary* se referă la creatorii – nume de persoane de limbă maghiară.

Pentru realizarea unor forme autorizate corecte referitoare la numele de persoane din bazele de date (sau încă din cataloagele tradiționale, pentru bibliotecile neinformtizate) trebuie să se cunoască modul de alcătuire a acestui tip de nume de entitate. De aceea, se vor trata regulile de constituire a numelor de persoane de origine maghiară, precum și aplicarea regulilor de catalogare în cazul numelor de persoane.

¹https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/icp/icp_2016-ro.pdf (traducerea în limba română a documentului original, publicat în limba engleză, care se află la adresa: https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/icp/icp_2016-en.pdf)

²<https://www.ifla.org/g/cataloguing/names-of-persons/-Hungary/> (IFLA, **update 2016**)

ELEMENTELE UNUI NUME

În publicațiile maghiare, numele de familie este scris înaintea prenumelui. Totuși, în lucrările scrise de maghiari și publicate în limbi străine, prenumele este așezat, în mod normal, înaintea numelui de familie: de exemplu, Molnár Ferenc este cunoscut în afara Ungariei ca Ferenc Molnár.

Cum sunt alcătuite numele maghiare de persoane și ordinea elementelor în formele autorizate

Cuprins

- I. Elemente care pot fi regăsite ca parte a unui nume de persoană (conform Names of persons)
- II. Elemente suplimentare adăugate unui nume de persoană (conform Names of persons)
- III. Ordinea elementelor componente ale unui nume de persoană în formele autorizate

I. Elemente care pot fi regăsite ca parte a unui nume de persoană (conform Names of persons)

<i>Element</i>	<i>Tip</i>	<i>Exemple</i>
	Simplu	Bodnár Szabó
	Compus	
	- constând din două nume de familie sau din două ori mai	Konkoly-Thege

1. Nume de familie	multe cuvinte, fără a fi în sine nume de familie, legate uneori prin cratimă	Korösi Csoma Szent Iványi
	- constând din două nume de familie, dintre care unul este în mod constant redat doar prin inițială sau inițiale	B. Kovács Cs. Szabó
	- nume de familie compus al unei femei căsătorite, constând doar din inițiala sau inițialele numelui de familie al soțului, urmat de numele ei de necăsătorită	M. Zemplén
	- nume de familie compus al unei femei căsătorite, constând din numele de familie al soțului la care se adaugă sufixul <i>-né</i> , urmat de numele de necăsătorită	Beniczkyné Bajza Kosáryné Réz
	Simplu	István Magda
	- pentru o femeie căsătorită, format prin adăugarea sufixului	Mihályné Pálné

2. Prenume	- <i>né</i> la prenumele soțului	
	Compus	Anna-Mária Béla László J. Lajos

II. Elemente suplimentare adăugate unui nume de persoană

(conform Names of persons)

Element	Utilizare	Exemple (forma de pe resurse)
Fac parte din formele autorizate ale numelor maghiare		
1. Titluri nobiliare Notă: Acestea se termină întotdeauna în <i>-i</i> și, uneori, se deosebesc fiind tipărite cu corp de literă mai mic sau cu font diferit pe foaia de titlu	înaintea numelui de familie	<i>egri</i> Tóth Kálmán <i>Felsőbükki</i> Nagy Pál
2. Prefixe ale titlurilor nobiliare deținute , de exemplu: <i>báró</i> , <i>gróf</i> , <i>herceg</i> , <i>lovag</i> , <i>örgróf</i> (formele feminine au sufixele <i>-né</i> sau <i>-nő</i>)	înaintea numelui de familie	<i>báró</i> Eötvös József <i>gróf</i> Széchenyi István

Notă: Din 1945, titlurile și prefixele titlurilor care indică rangul nobiliar nu au mai fost folosite în Ungaria.		
3. Nume de necăsătorită, în cazul în care întregul nume de necăsătorită urmează numele de familie al soțului și după prenumele soțului, la care s-a adăugat sufixul - <i>né</i>	după numele de familie	<i>Nagy Mihályné Ko Kata</i>

III. Ordinea elementelor componente ale unui nume de persoană în formele autorizate

Notă

Este folosită virgula după prenume în caz de inversiune, însă în cadrul numelui nu se folosește virgula între numele de familie și prenume.

Precizare

Documentul original stipulează regula mai sus menționată, dar, se observă că elementul de intrare este introdus cu majuscule, ca în sistemul tradițional. Astfel, se poate face o separare a componentelor numelui.

În România – elementul de intrare este introdus cu majuscule în sistemul tradițional pentru o vizualizare mai bună, dar în sistemele informatizate se păstrează doar regulile ortografice ale limbii formei autorizate, fără a folosi majuscule pentru întregul element de intrare. De fapt, această problemă apare atunci când ne referim la afișarea informațiilor/datelor. Cele mai multe sisteme informatizate integrate sunt performante, astfel încât pot fi setate pentru a include în mod automat tipul caracterelor, precum și semnele de punctuație aferente.

Element	Tip	Element de intrare	Exemple (forma de pe resurse)	Ordinea elementelor Ex.	Unimarc/A	Marc 21/A
1. Nume de familie	Simple	Nume de familie	BODNÁR István	BODNÁR , István, 1943-....	200 #1 \$a Bodnár , \$b István, \$f 1943-....	100 1# \$a Bodnár , István, \$d 1943-....

			NAGY Mihályné Ko Kata	NAGY , Mihályné, Ko Kata,	200 #1 \$a Nagy , \$b Mihályné Ko Kata, \$f	100 1# \$a Nagy , Mihályné Ko Kata, \$d
			SZABÓ Magda	SZABÓ , Magda, 1917-2007	200 #1 \$a Szabó , \$b Magda, \$f 1917-2007	100 1# \$a Szabó , \$b Magda, \$d 1917-2007
			SZÉCHÉNYI István	SZÉCHÉNYI , István, 1791-1860	200 #1 \$a Széchényi , \$b István, \$f 1791-1860	100 1# \$a Széchényi , István, \$d 1791-1860
			MOLNÁR István, <i>Rudinai</i>	Molnár, István, 1851-1920 În cat. BN din Ungaria apare cel mai des doar Molnar, Istvan	200 #1 \$a Molnár \$b István, \$f 1851-1920 400 #1 \$a Rudinai Molnár, \$b István, \$f 1851-1920	100 1# \$a Molnár , István, \$d 1851-1920 400 1# \$a Molnár István, \$d 1851-1920
			PETŐFI Sándor	PETŐFI , Sándor, 1823-1849	200 #1 \$a Petőfi , \$b Sándor, \$f 1823-1849	100 1# \$a Petőfi , Sándor, \$d 1823-1849
			RUSZ Livia	RUSZ , Livia, 1930-2020	200 #1 \$a Rusz , \$b Livia, \$f 1930-2020	100 1# \$a Rusz , Livia, \$d 1930-2020
					200 #1 \$a	100 1# \$a

			GÁRDONYI Geza	GÁRDONYI, Geza, 1863-1922	Gárdonyi, \$b Geza, \$f 1863-1922	Gárdonyi, Geza, \$d 1863-1922
2. Nume de familie	Compus					
- constând din două nume de familie sau din două ori mai multe cuvinte, fără a fi în sine nume de familie, legate, uneori, prin cratimă		Prima parte a numelui compus (urmată de cel de-al doilea nume de familie)	KONKOLY-THEGE Miklós KÖRÖSI CSOMA Sándor SZENT IVÁNYI József MÉRAY-HORVÁTH Károly PONORI THEWREWK Emil TORBOSZLOI BERCZKY Zsigmond	KONKOLY-THEGE, Miklós, 1842-1916 KÖRÖSI CSOMA, Sándor, 1784-1842 SZENT IVÁNYI, József, 1817-1905 MÉRAY-HORVÁTH, Károly, 1859-1938 PONORI THEWREWK, Emil, 1838-1917 TORBOSZLOI BERCZKY,	200 #1 \$a Konkoly -Thege, \$b Miklós, \$f 1842-1916 200 #1 \$a Körösi Csoma, \$b Miklós, \$f 1784-1842 200 #1 \$a Szent Iványi, \$b József, \$f 1817-1905 200 #1 \$a Méray- Horváth, \$b Károly, \$f 1859-1938 200 #1 \$a Ponori Thewrewk, \$b Emil, \$f 1838-1917 200 #1 \$a Torboszloi	100 1# \$a Konkoly -Thege, Miklós, \$d 1842-1916 100 1# \$a Körösi Csoma, Miklós, \$d 1784-1842 100 1# \$a Szent Iványi, József, \$d 1817-1905 100 1# \$a Méray- Horváth, Károly, \$d 1859-1938 100 1# \$a Ponori Thewrewk, Emil, \$d 1838-1917 100 1# \$a Torboszloi

			SZÜR-SZABÓ József	Zsigmond, 1819-1888 SZÜR-SZABÓ, József, 1902-1993	Bereczky, \$b Zsigmond, \$f 1819-1888 200 #1 \$a Szür- Szabó, \$b József, \$f 1902-1993	Bereczky, Zsigmond, \$d 1819-1888 200 #1 \$a Szür- Szabó, József, \$d 1902-1993
- constând din două nume de familie, dintre care unul este redat, în mod constant, doar prin inițială/-e		A doua parte a numelui compus, inițiala/inițialele fiind așezate după prenume, precedate de virgulă	KOVÁCS László, B. sau B. Kovács László SZABÓ László Cs. sau Cs. Szabó László A. NAGY Géza S. SZABÓ József N. SZABÓ József P. SZABÓ József	KOVÁCS, László B., 1939-.... SZABÓ László, Cs., 1905-1984 NAGY Géza, A. SZABÓ, József S., 1862-1944 SZABÓ, József N., 1949-.... SZABÓ, József P., 1931-....	200 #1 \$a Kovács, \$b László B. , \$f 1939-.... 200 #1 \$a Szabó, \$b László Cs., \$f 1905-1984 200 #1 \$a Nagy, \$b Géza A. \$f 200 #1 \$a Szabó, \$b József S. , \$f 1862-1944 200 #1 \$a Szabó, \$b József N. , \$f 1949-.... 200 #1 \$a Szabó, \$b József P. , \$f 1931-....	100 1# \$a Kovács László, B., \$d 1939-.... 100 1# \$a Szabó László Cs., \$d 1905-1984 100 1# \$a Nagy, Géza, A. \$d 100 1# \$a Szabó, József S. , \$d 1862-1944 100 1# \$a Szabó, József N. , \$d 1949-.... 100 1# \$a Szabó, József P. , \$d 1931-....

<p>Notă</p> <p>În acest caz, ar trebui ca cel de-al doilea nume de familie, care constituie elementul de intrare, să fie separat de prenume prin virgulă, iar prenumele separat de primul nume de familie, reprezentat de inițială/-e, prin altă virgulă.</p> <p>Exemplele din documentul IFLA arată că cel de-al doilea nume de familie, care constituie elementul de intrare, nu se distinge de prenume, acesta nefiind separat de prenume prin niciun semn de punctuație.</p> <p>Putem recurge la un compromis:</p> <p>Să păstrăm regula din exemplele originale.</p>						
- nume de familie compus al unei femei căsătorite, constând doar din inițialele numelui de familie al soțului, urmate de numele ei de necăsătorită		A doua parte a numelui compus	ZEMPLÉN Jolán, M. sau M. ZEMPLÉN Jolán	ZEMPLÉN Jolán, M., 1911-1974	200 #1 \$a Zemplén, \$b Jolán M., \$f 1911-1974	100 1# \$a Zemplén, Jolán M., \$d 1911-1974
			D. KORONYI Ágnes sau Ágnes D. Koronyi ori D. Koronyi Ágnes	KORONYI, Ágnes, D.	200 #1 \$a Koronyi, \$b Ágnes D. \$f	100 1# \$a Koronyi, Ágnes D. \$d
			W. SALGÓ Ágnes	SALGÓ, Ágnes W., 1946-....	200 #1 \$a Salgó, \$b Ágnes W., \$f 1946-....	100 1# \$a Salgó, Ágnes W., \$d 1946-....
- nume de familie compus al unei femei căsătorite, constând din numele de familie al soțului la care		Prima parte a numelui compus, urmată de numele de necăsătorită	BENICZKYNÉ BAJZA Lenke Beniczkyné Bajza Lenke sau Beniczkyné- Bajza Lenke	BENICZKYNÉ Bajza, Lenke, 1939-1905	200 #1 \$a Beniczkyné Bajza, \$b Lenke, \$f 1939-1905	100 1# \$a Beniczkyné Bajza, Lenke, \$d 1939-1905

<p>se adaugă sufixul –né, urmat de numele de necăsătorită care poate fi unit prin cratimă</p>			<p>(Forma fără cratimă și forma cu cratimă)</p> <p>KOSÁRYNÉ RÉZ Lola</p> <p>ASBÓTHNÉ FERENCZI Sári sau Ferenczi Sári</p> <p>SZENTMIHÁLYN É SZABÓ Mária</p>	<p>KOSÁRYNÉ Réz, Lola, 1892-1985</p> <p>ASBÓTHNÉ Ferenczi, Sári, 1887-1952</p> <p>SZENTMIHÁLYNÉ Szabó, Mária, 1888-1982</p>	<p>200 #1 \$a Kosáryné Réz, \$b Lola, \$f 1892-1985</p> <p>200 #1 \$a Asbóthné Ferenczi, \$b Sári, \$f 1887-1952</p> <p>200 #1 \$a Szentmihályiné Szabó, \$b Mária, \$f 1888-1982</p>	<p>100 1# \$a Kosáryné Réz, Lola, \$d 1892-1985</p> <p>100 1# \$a Asbóthné Ferenczi, Sári, \$d 1887-1952</p> <p>100 1# \$a Szentmihályiné Szabó, Mária, \$d 1888-1982</p>
<p>3. Titlu nobiliar</p>	<p>Nume însoțit de un titlu</p>	<p>Nume de familie, urmat de prenume și titlu nobiliar</p>	<p>Báró Bánffy Miklós</p> <p>Báró BORNEMISSZA Elemérné Szilvássy Karola</p>	<p>Bánffy, Miklós, conte,1873-1950</p> <p>BORNEMISSZA Elemérné, Szilvássy Karola, baroneasă, 1876-1948</p>	<p>200 #1\$a Bánffy, \$b Miklós, \$c conte, \$f 1873-1950</p> <p>200 #1\$a Bornemissza Elemérné, \$b Szilvássy Karola, \$c baroneasă, \$f 1876-1948</p>	<p>100 1#\$a Bánffy, Miklós, \$c conte, \$f 1873-1950</p> <p>100 1# \$a Bornemissza Elemérné, Szilvássy Karola, \$c baroneasă, \$d 1876-1948</p>

Bibliografie

- Catalogul online al Bibliotecii Județene „Alexandru D. Xenopol” Arad
https://catalog.bibliotecaarad.ro/meniu_cautare/ (accesat iunie 2022)
- Declarația de Principii Internaționale de Catalogare (ICP)
https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/icp/icp_2016-ro.pdf (accesat iunie 2022)
- Ghid de catalogare și clasificare a colecțiilor bibliotecilor universitare din România, București, 1976 (Nume de autori maghiari, p. 54)
- IFLA Names of Persons
<https://www.ifla.org/g/cataloguing/names-of-persons/> (accesat iunie 2022)
- IFLA Names_of_persons – Hungary (2016)
https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/pubs/ifla_names_of_persons_hungary_2016.doc (accesat iunie 2022)
- Names of persons : national usages for entry in catalogues. – 4th revised and enlarged ed.. – München [etc.], 1996
https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/cataloguing/pubs/names-of-persons_1996.pdf (accesat iunie 2022)
- Nektar katalogus - Országos Széchényi Könyvtár katalógus
https://nektar2.oszk.hu/librivision_hun.html
- VIAF (Virtual International Authority File)
<https://viaf.org/> (accesat iunie 2022)

Prelucrare și exemple adăugate de Oana Ciobančan (Serviciul Catalogarea și Digitizarea Colecțiilor, Biblioteca Județeană „Alexandru D. Xenopol” Arad) și Mihai Ciucur (Serviciul Catalogarea și Digitizarea Colecțiilor, Biblioteca Județeană „Alexandru D. Xenopol” Arad), membri ai Grupului de lucru al ABR (Asociația Bibliotecarilor din România) – „Ghid național de catalogare și aplicarea formatului Unimarc în bibliotecile din România”.

Observațiile, sugestiile, întrebările etc. se pot trimite pe adresele: oanaciobancan@yahoo.com – Oana Ciobancan și mihaiciucur@yahoo.com – Mihai Ciucur, Biblioteca Județeană ”Alexandru D. Xenopol” Arad, katycaluian@yahoo.com - Catrina Căluian, Președinte Secțiune Catalogare, clasificare, indexare și gheorghetanta@ymail.com - Constanța Dumitrășconiu